

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/23/074755/414004
Datum collegebesluit: dinsdag 8 oktober 2024
Datum commissievergadering: donderdag 24 oktober 2024
Datum raadsvergadering: donderdag 14 november 2024

Soort Voorstel: Raadsvoorstel
Onderwerp: Periodieke evaluatie bestuurskracht
Portefeuillehouder: Burgemeester Stemerding
Programma: 0.1 Bestuur

Kernboodschap: Het bestuurskrachtonderzoek is uitgevoerd en de uitkomsten hiervan zijn met de raad gedeeld. De inhoudelijke bespreking van het eindrapport is aan de raad. Dit raadsvoorstel heeft betrekking op het vervolg op het bestuurskrachtonderzoek.

Bijlagen: 1. Bestuurskrachtonderzoek Voorschoten 2024

Beslispunten:

1. Kennis te nemen van het Bestuurskrachtonderzoek Voorschoten 2024;
2. De twee aanbevelingen over te nemen: als raad, college en ambtelijke organisatie aan een gezamenlijke ontwikkelagenda te werken en de uitgangspunten voor de werkateliers hiervoor als basis te gebruiken; en hier in het eerste kwartaal van 2025 opvolging aan te geven.

Relatie met: Coalitieakkoord
Raadbesluit Programma van eisen bestuurskrachtonderzoek (7 december 2023)

Inleiding en samenvatting

Aanleiding

Gemeente Voorschoten heeft zelf het initiatief genomen voor het uitvoeren van een bestuurskrachtonderzoek om inzicht te krijgen in wat goed gaat en op welke punten de

Gemeente Voorschoten

bestuurskracht versterkt kan worden. Partners + Pröpper heeft het bestuurskrachtonderzoek uitgevoerd, op basis van het programma van eisen dat op 7 december 2023 is vastgesteld. Het onderzoek sluit aan op de opdracht voor een bestuurskrachtonderzoek dat specifiek ingaat op de opgaven, situatie en dynamiek in Voorschoten.

Achterliggende proces

Voor dit kwalitatieve onderzoek hebben de onderzoekers geput uit recente beleidsstukken en meerdere gesprekken gevoerd met de raad, het college en de organisatie. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de maatschappelijke en bestuurlijke omgeving van de gemeente. Voor de inhoudelijke vragen over het onderzoek is op 21 oktober een thema-avond belegd.

Bestuurskrachtonderzoek

Het onderzoeksbureau onderzocht het vermogen van de gemeente 'om de wettelijke en autonome taken adequaat uit te voeren en om daartoe in de eigen maatschappelijke context van deze gemeente de juiste verbindingen aan te gaan' (BZK, 2009).

De onderzoekers hebben in het rapport geen eindconclusie in de vorm van een globaal algeheel eindoordeel over de bestuurskracht van Voorschoten opgenomen, om aan te sluiten op de lokale situatie van de gemeente Voorschoten. Hiervoor dragen de onderzoekers drie redenen aan. Ten eerste omdat het bestuurskrachtonderzoek een momentopname is die geen recht doet aan de fase van ontwikkeling waar de gemeente op dit moment in zit. Ten tweede omdat een aantal langsepende dossiers momenteel voortvarend worden opgepakt, waarbij het helder is dat het enige tijd vraagt om daadwerkelijke maatschappelijke- en uitvoeringsdoelen te realiseren. Ten derde om er zorg voor te dragen dat het resultaat van het onderzoek de lopende organisatieontwikkeling op een positieve wijze stimuleert in plaats van voor de voeten loopt.

Aan de hand van de pijlers uit het coalitieakkoord is wel een volledige bandbreedte gegeven van de bestuurskracht op de opgaven en taken van de gemeente. Daaruit blijkt dat er sprake is van een grote bandbreedte: sommige opgaven weet de gemeente voldoende tot goed te realiseren, andere opgaven minder. Om de vinger te leggen op verklaringen voor een hoge of lage bestuurskracht zijn drie opgaven verdiepend bestudeerd: 1) de opvang van Oekraïense ontheemden, 2) de realisatie van het multifunctioneel cultuurcentrum en 3) de woningbouwopgave. Alle belangrijke verklarende factoren voor wanneer het wel of niet goed gaat zijn nu in beeld en worden gepresenteerd in het rapport. De conclusie van de onderzoekers is dat voor verdere ontwikkeling van de bestuurskracht een gezamenlijke inspanning nodig is van zowel de raad, het college als ambtelijke organisatie. Hiertoe wordt dan ook door de

onderzoekers een aanbeveling gedaan om toe te werken naar een gezamenlijke ontwikkelagenda.

Samengevatte conclusies:

1. Er is sprake van een bandbreedte qua bestuurskracht: soms is er sprake van voldoende bestuurskracht, soms ook niet. Dit is afhankelijk van de opgave of taak die voorligt.
2. Voor verdere ontwikkeling van bestuurskracht is een gezamenlijk en samenhangende inspanning nodig van de raad, het college en ambtelijke organisatie.

Ontwikkelagenda

De bevindingen van het onderzoek geven aanleiding om te werken aan een integrale ontwikkelagenda met een focus op het versterken van het samenspel tussen raad, college en organisatie. Ten behoeve van het opstellen van de ontwikkelagenda doen de onderzoekers twee aanbevelingen.

1. Werk als raad, college en ambtelijke organisatie aan een gezamenlijke ontwikkelagenda. De leer- en ontwikkelpunten voor het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie in samenspraak oppakken, door in werkateliers waar alle drie de onderdelen van de gemeente vertegenwoordigd zijn te werken aan de ontwikkelagenda.
2. Uitgangspunten voor de programmering en inrichting van de werkateliers

De uitgangspunten voor de programmering en inrichting van de werkateliers richten zich op het voeren van gezamenlijk opdrachtgeverschap vanuit de bestuurlijke driehoek, inhoudelijke richtpunten voor het programma en de teamgeest om samen te bouwen en te ontwikkelen.

Initieel zou de ontwikkelagenda in september 2024 worden geformuleerd. Om te voorkomen dat het opstellen van de ontwikkelagenda interfereert met de lopende projecten uit de organisatieontwikkeling, wordt aan de raad voorgesteld om met het opstellen van de ontwikkelagenda te starten nadat de structuurwijziging van de organisatie in januari 2025 is geïmplementeerd. Kort daarna kan de ontwikkelagenda worden opgesteld, in het eerste kwartaal van 2025.

Beoogd effect

Het doel van dit voorstel is de raad in de gelegenheid te stellen om de uitkomsten van het onderzoek te beschouwen en het debat hierover te voeren. Omdat het onderzoek zowel de raad, het college als de organisatie aangaat, is er in dit raadsvoorstel geen inhoudelijke reflectie van het college bijgevoegd, om het gesprek over bestuurskracht in de raad hier niet mee te beïnvloeden of te sturen.

Omdat het bestuurskrachtonderzoek mede betrekking heeft op de raad is het ook aan de raad welke inhoudelijke opvattingen over de uitkomsten een vervolg krijgen. Mede hierdoor zijn er in het raadsvoorstel niet op voorhand inhoudelijke beslispunten geformuleerd.

Argumenten

1.1 Ontwikkelagenda

Omdat de ontwikkelagenda niet in 2024 is opgesteld in verband met de lopende organisatieontwikkeling, wordt de raad om een procesbesluit gevraagd om deze in 2025 op te stellen.

Kanttelingen

n.v.t.

Inwonersparticipatie en communicatie

n.v.t.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen. Het opstellen van de ontwikkelagenda past binnen de € 80.000 die in 2025 voor de uitvoering van het bestuurskrachtonderzoek is opgenomen in de begroting.

Juridisch kader

Gemeentewet, artikel 169, lid 2.

Risico's

n.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/23/074755/414004

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op Gemeentewet, artikel 169, lid 2

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 8 oktober 2024,

besluit:

1. Kennis te nemen van het Bestuurskrachtonderzoek Voorschoten 2024;
2. De twee aanbevelingen over te nemen: als raad, college en ambtelijke organisatie aan een gezamenlijke ontwikkelagenda te werken en de uitgangspunten voor de werkateliers hiervoor als basis te gebruiken; en hier in het eerste kwartaal van 2025 opvolging aan te geven.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 14 november 2024

de griffier,

de voorzitter,

drs. B.J. Urban

drs. N. Stemerding